Afdeling: Bestuur en Dienstverlening
Mail behandelaar: **j.hooijer@barneveld.nl**
Telefoonnummer: **06-11202851**

Raadsvoorstel nr. 20-25
Barneveld,
Portefeuillehouder: College

Onderwerp: **Ontwerp-Programmabegroting 2021**

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

Wij stellen u voor de Programmabegroting 2021 vast te stellen en daarmee:

1. opdracht te verlenen aan ons college tot uitvoering van de programma's en deze vast te stellen met betrekking tot de doelstellingen en speerpunten;
2. de bijbehorende budgetten per beleidsproduct (en per programma) voor 2021 te autoriseren;
3. de belastingen, uitgezonderd de reclamebelasting en de precariobelasting, voor het jaar 2021 te verhogen met 1,25%;
4. de tarieven en heffingen de leges bestemmingsplannen met 10% te verhogen;
5. de leges omgevingsvergunning met 17,5% te verhogen;
6. de leges burgerzaken (binnen het kader van de landelijke maximumtarieven) te verhogen met 1,25%;
7. de tarieven van de afvalstoffenheffing te verhogen met 5,00%;
8. de rioolheffing te verhogen met 4,00%;
9. de tarieven van de grafrechten te verhogen met 7,00%;
10. akkoord te gaan met de uitvoering van de beleidstoevoegingen 2021 en de daarbij behorende lasten;
11. de geactualiseerde prognose meerjarenbegroting 2021 – 2024 vast te stellen;
12. de naam van de reserve Nuon-gelden te wijzigen in de reserve stamkapitaal;
13. de voorziening bovenwijkse investeringen op te heffen en het saldo toe te voegen aan de reserve stamkapitaal;
14. uit de algemene reserve € 3,9 miljoen te onttrekken en te storten in de reserve stamkapitaal;
15. in te stemmen met de voorgestelde door te voeren maatregelen, zoals opgenomen in bijlage 7, voor zover daar nog geen separaat beslispunt voor is opgenomen;
16. de voorgestelde aanwendingen en stortingen in de reserves en voorzieningen (zie hiervoor paragraaf 3 en bijlage 1) te autoriseren;
17. de mandaten op het gebied van strategische grondaankopen en instellen van voorbereidingskredieten ten behoeve van de grondexploitatie aan het college toe te kennen (zie hiervoor paragraaf 5);
18. in te stemmen met het voornemen om bij de jaarverslaggeving 2021 het incidentele begrotingsoverschot ad € 65.000 te storten in de algemene reserve.

Samenvatting raadsvoorstel

Het college van burgemeester en wethouders presenteert een sluitende Programmabegroting 2021 en de meerjarenbegroting 2022-2024 en houdt daarmee vast aan het financieel solide beleid van de afgelopen jaren.

Bijdrage van het Rijk
In veel gemeenten staat de begroting al enige tijd onder druk. Dat is in Barneveld niet anders. Voor steeds meer maatschappelijke opgaven zijn gemeenten qua uitvoering en voor inwoners het eerste aanspreekpunt. Ook zijn steeds meer taken gedecentraliseerd. Denk hierbij aan jeugdhulp en de energietransitie. De financiële middelen die het Rijk daarbij toekent, zijn niet altijd toereikend. Zo is voor 2019 een eenjarig begrotingstekort gepresenteerd, om richting het Rijk een signaal af te geven. Met andere gemeenten worden de krachten gebundeld om bij het Rijk te pleiten voor structureel meer middelen voor alle gemeenten voor in ieder geval het sociaal domein.

In de Kaderbrief hebben we gemeld dat we, als gevolg van een herverdeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds, mogelijk op termijn een sterke teruggang van inkomsten kunnen verwachten. Hierdoor en door extra taken die nog op de gemeenten af komen, denk bijvoorbeeld aan de invoering van de Omgevingswet, wordt de druk op de gemeentelijke financiën steeds groter.

Dit nog los van de mogelijke financiële gevolgen van corona. De sociale en economische gevolgen hiervan zijn nog niet volledig zichtbaar en zeker nog niet voorbij. Nog onduidelijk is of en in welke mate het Rijk hiervoor financiële compensatie aan zal blijven bieden.

Vasthouden aan de ingezette koers
Gelukkig staat de gemeente Barneveld er financieel nog goed voor en zijn de tekorten steeds in de vrij besteedbare ruimte opgelost. We zien nu ook kans om met beperkte ingrepen een sluitende begroting 2021 aan de raad voor te leggen. In de programmabegroting 2021 van de gemeente Barneveld houdt het college de koers vast om te blijven investeren in een sterke toekomst van de gemeente, zonder de Onroerend Zaak Belasting (OZB) extra te verhogen. Tegelijkertijd zorgen de onzekerheden ten aanzien van de toekomstige inkomsten ervoor dat we nu nog geen fundamentele beslissingen voor de toekomst kunnen nemen en geen sluitende meerjarenbegroting 2022-2024 aanbieden.

Investeren in een dynamische, duurzame en verbonden gemeente
Juist in deze tijd blijft het uitgangspunt van ons college om de gemeente sterker voor de toekomst te maken, dat wil zeggen: dynamisch, duurzaam en verbonden. We houden daarmee vast aan de ingezette koers. Dat willen we doen samen met inwoners, ondernemers, vertegenwoordigende partijen, verenigingen en organisaties.

We willen daarom blijven investeren in een voldoende en een gevarieerd aanbod aan woningen, zoals die bijvoorbeeld in Bloemendal, Holzenbosch en Oostbroek. Goed onderwijs vraagt om goede schoolgebouwen. Daarom investeren we onder andere in de vernieuwbouw van het Johannus Fontanus College en de Koningin Beatrix School uit Kootwijkerbroek. Nadat knelpunten en kansen inzichtelijk zijn gemaakt, willen we, samen met betrokkenen, het karakter en de identiteit van de centrumgebieden van Barneveld en Voorthuizen versterken. We spelen in op het veranderende klimaat, waardoor onder andere ‘vergroening’ van de openbare ruimte plaats vindt. In 2021 ronden we de uitbreiding van begraafplaats De Plantage af. We werken ook aan het uitbreiden van bedrijvenlocaties zoals Harselaar Zuid en Stroe en aan optimale bereikbaarheid en verkeersveiligheid met een extra impuls voor achterstallig wegenonderhoud, waarmee we in 2021 starten.

We kiezen er ook voor te blijven investeren in de samenleving, bijvoorbeeld in hulp bij opgroeien en opvoeden en bijstand in levensonderhoud. Juist in deze tijd is het bieden van een vangnet erg belangrijk voor de inwoners en ondernemers die dit nodig hebben. Zeker nu we zien dat het coronavirus in het najaar nog niet onder controle is, zoals we allemaal hadden gehoopt.

Daarnaast zetten we in op veiligheid, onder andere om woninginbraken nog verder terug te dringen, op duurzaamheid en op een sterke economie met onder andere een toekomstbestendige landbouw. We investeren ook in de eigen organisatie om onze dienstverlening voor inwoners en ondernemers nog verder te kunnen verbeteren en ruimte te bieden voor initiatieven van inwoners en ondernemers. We zetten stappen om steeds beter opgave- en gebiedsgericht te werken, met een integrale aanpak van de verschillende vraagstukken, zodat de ambities van onze groeiende gemeente waargemaakt kunnen worden.

Daarbij is het uitgangspunt zelf – samen – gemeente. Dit uitgangspunt zien we ook terug in de Omgevingswet, die meer ruimte biedt voor particuliere ideeën en samenhang wil bevorderen. Dit betekent dat wij, nog meer dan voorheen, een beroep doen op de zelfwerkzaamheid, zelfredzaamheid en samenredzaamheid van inwoners, verenigingen, ondernemers en organisaties om wensen ten aanzien van de inrichting van de openbare ruimte en wensen voor accommodaties te realiseren. Zeker nu de druk op de gemeentelijke financiën toeneemt. De gemeente wil, in verbinding met de samenleving, met inzet van betrokkenen, de maatschappelijke opgaven realiseren.

Daarbij past een organisatie die in verhouding staat tot de gewenste groei, ontwikkelingen en ambities van de gemeente.

Samen met de regio
Steeds meer gemeentelijke ambities vragen om een regionale aanpak. Daarom werkt de gemeente samen in de regio Foodvalley, waar iedere dag wordt gewerkt aan de voedselvoorziening van morgen. De sleutel tot het succes is de intensieve samenwerking tussen ondernemers, kennisinstellingen, onderwijs en overheid. In de Veluwe Alliantie zet de gemeente, samen met de andere betrokkenen, in op een integrale, duurzame aanpak die de Veluwse economie, leefomgeving en de natuur sterker en veerkrachtig moeten maken. Voor specifieke thema’s zoals bereikbaarheid en voorzieningen hebben wij strategische allianties met de Regio Amersfoort. Ook willen wij gehoor geven aan de oproep van de provincie om vanuit een open houding een gesprek te voeren over verschillende goed onderbouwde varianten voor de versterking van de bestuurskracht van Scherpenzeel. Eén ban de varianten is een herindeling met de gemeente Barneveld.

Sluitende begroting 2021
De financiële druk op de begroting 2021 blijft hoog. Om een sluitende begroting 2021 te krijgen en tegelijkertijd de ambities te realiseren, hebben we als college gekeken welke keuzes nodig zijn. Niet alles is mogelijk. Kostendekkendheid is het uitgangspunt, zodat tariefverhogingen (afval, riool, leges) worden voorgesteld. Toch gaat de OZB niet extra omhoog en zijn versoberingen in 2021 niet nodig, doordat we hebben gezocht naar mogelijkheden het geld zo efficiënt en slim mogelijk in te zetten.

Meerjarenbegroting 2022-2024
In deze aanbiedingsbrief gaven we als college al aan dat er nu nog geen volledig beeld van onze toekomstige financiën beschikbaar is. Dit najaar verwachten we meer zekerheid te krijgen over de hoogte van de toekomstige uitkering uit het Gemeentefonds. Dat moet meer inzicht geven in onze financiële mogelijkheden in de toekomst. Afhankelijk van de financiële ruimte bepaalt het college in het voorjaar van 2021 welk traject richting kadernota nodig is om tot een meerjarig sluitende begroting te komen. We houden daarmee rekening met het traject van de Omgevingsvisie dat in 2021 start. Hierin gaan we samen met inwoners en ondernemers invulling geven aan de gemeente die we willen zijn en maken we hierin keuzes.

Burgemeester en wethouders van Barneveld,

de secretaris,	de burgemeester,
H.F.B. van Steden	dr. J.W.A. van Dijk

Bijlage:
Ontwerp-Programmabegroting 2021